

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

Тринаестог априла ове године српски посланици у Народној скупштини РС смогли су снаге да усвоје закључке у којима се тражи да коначно буду процесуирани злочини над Србима у рату у БиХ од 1992. до 1995. године. Тражили су то и српски посланици у Парламентарној скупштини БиХ када су пре три године дали свој глас за Стратегију за рад на предметима ратних злочина у БиХ. Али, од тада до сада се готово ништа није догодило када је реч о процесуирању злочина над Србима. Ни у Суду БиХ, нити у кантоналним судовима у ФБиХ и окружним судовима у РС. Шта се, онда, у том погледу може променити након последњих закључака НС РС ?

Ко ће процесуирати злочине над Србима у БиХ?

Уколико би се, дакле, одржао референдум у РС на којем би грађани одбацили наметнуте законе од стране високог представника у БиХ, посебно о Суду и Тужилаштву БиХ, и њихову неуставну верификацију у Парламентарној скупштини БиХ – опет остаје отворено питање како ће се даље процесуирати ратни злочини у БиХ. А остаће отворено и уколико би се високи представник у БиХ Валентин Инцко осилио да својим “декретом” забрани одржавање референдума.

Председник РС Милорад Додик сада каже да “треба да се испуне одређени услови за рад Суда и Тужилаштва БиХ”, те да се “утврди референтна листа и датуми до којих би се истражили ратни злочини почињени над Србима у БиХ”. “Уколико би се те ствари решиле, онда се може сматрати да нека врста сагласности за Суд и Тужилаштво БиХ може да постоји”, каже Додик [\[1\]](#) . „Српска страна у парламенту БиХ тражиће измене Закона о суду и тужилаштву(...) Тражићемо да нема ретроактивне примене закона, да се не може са становишта надлежности мешати у правосуђе нижих нивоа, јер ће се на тај начин уништити правни систем и РС и ФБиХ, те да се утврди приоритетна листа процесуирања ратних злочина. На њој морају бити Тузланска колона, Добровољачка улица, Купрес, Атиф Дудаковић и логори у Сарајеву”, објашњава Додик

[\[2\]](#)

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

Председник РС Милорад Додик сада каже да “треба да се испуне одређени услови за рад Суда и Тужилаштва БиХ”, те да се “утврди референтна листа и датуми до којих би се истражили ратни злочини почињени над Србима у БиХ”.

Неки од злочина које Додик помиње заиста су међу најтежим ратним злочинима који су почињени у последњем рату у БиХ, али нису једини. То су, рецимо, и тешка страдања Срба на ширем подручју Сребренице: неке од тих злочина потврдио је и Хашки трибунал упркос ослобађању Насера Орића од било какве одговорности. То су и злочини у логорима на подручју Коњица, за шта постоје и пресуде Хашког трибунала. То су и злочини у логорима на подручју западне Херцеговине, за шта су протеклих месеци кажњене две особе: једна правоснажно у Норвешкој, а друга у првом степену у Шведској. То су и многобројни “изоловани”, ништа мање стравични злочини, попут силовања и убиства деветогодишње Мирјане Драгичевић у Илијашу 1992. године пред мајком Радом, о чему је та жена смогла снаге да прича тек пре неку годину, пошто су гроб њеног детета више пута скрnavила “НН” лица.

Ако се узме у обзир неколико оптужница и покоја казна за злочине у логорима у Коњицу и Оџаку, ништа друго се није догодило у Суду БиХ. И тешко да ће се било шта пуно више догодити. Тај суд ради на основу доказа и пресуда из Хашког трибунала, а Тужилаштво БиХ мало који други предмет темељно само истражује. Злочини над Бошњацима у Сребреници у јулу 1995. године су и званично приоритет Тужилаштва БиХ. То је, свакако, на земаљској кугли најпознатији међу свим ратним злочинима у БиХ и заслужује да буде приоритет, уколико би постојали и други приоритети. Али, других приоритета до сада није било. Рецимо, за силовање и ужасно злостављање једне особе српске националности(а било их је много више) у логору “Штала” у Церској(шире подручје Сребренице) осуђен је један чувар тако што је сву кривицу приписао себи, а његов надређени има и даље добре шансе да се из свега извуче невин, јер има добре политичке везе у Сарајеву. Из Тузле потиче онај драстичан случај од пре шест месеци, када је Кантонални суд ослободио оптужнице једног територијалца за покушај убиства већ рањеног војника ЈНА Радована Крстића на Брчанској малти 15. маја 1992. Из Кантоналног тужилаштва чак нису нашли за сходно да најаве жалбу, иако је реч о добро познатом случају, када је Крстић само чудом преживео након што му је пуцано у уста док је лежао рањен крај пута...

Може ли правосуђе у РС процесуирати ратне злочине?

Вреди ли више набрајати ? И шта ће сада да учине српски посланици у НС РС, иако знају све то и много више од тога ? Ако је судити по досадашњем ангажману и по закључцима

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

НС РС, мало шта ће учинити. Јер, иако правилно закључују да је “реформа правосуђа у БиХ вођена на погрешним основама и није дала адекватне резултате”, српски посланици уопштено “инсистирају да сви који су починили ратне злочине буду процесуирани, без задршке или било каквог селективног приступа”, али зато “траже извештај о раду надзорног тела за праћење провођења државне стратегије за рад на предметима ратних злочина” [3]. Ултимативни захтеви – нема шта...

Ако се узме у обзир неколико оптужница и покоја казна за злочине у логорима у Коњицу и Оцаку, ништа друго се није догодило у Суду БиХ.

Када је реч о процесуирању ратних злочина, једини конкретан предлог који су посланици донели јесте, заправо, “захтев да се измени Закон о Високом судском и тужилачком савету (ВСТС) БиХ и да се он усклади са уставним поретком БиХ, те да сваки ниво власти у БиХ има ВСТС за правосуђе на том нивоу” [4]. На том трагу можда се и може наслутити да српски посланици имају намеру да оспособе тремо правосуђе да казни већи број ратних злочинаца пре него што не помру и преостали сведоци. Зашто такав захтев раније нису јасно и гласно истицали у парламентима? озбиљног одговора нема. Могли су, рецимо, протестовати или, пак, озбиљно условити подршку “државној стратегији за рад на предметима ратних злочина у БиХ” – захтевом за оснивање ВСТС-а у РС. Од такве институције могли су тражити повећање броја тужилаца за ратне злочине у окружним тужилаштвима у РС, које би, свакако, плаћали из буџета РС. Али, ништа се није догађало три године.

У међувремену, српски страдалници су протестовали, али нико их није добро чуо. „Три хиљаде и нешто мртвих, а само на простору Бирча десетак тих логора несретних. Толико жртава, толико тога се дешавало ружног и тужног, а на крају имате једну пресуду од Суда БиХ. Чак ни од окружних тужилаштава која су добила одређене предмете да раде немате никаквих резултата, што нам даје за право да сумњамо да се предмети који дођу на окружни суд, завршавају да ли политичким притисцима, да ли новцем, а највероватније је да је велики новац у питању - и нема нико храбрости да то каже“, тврдио је Винко Лале из Удружења логораша са седиштем у Братунцу. Јока Пророк из Удружења несталих и заробљених цивила у Источном Сарајеву била је један од сведока у предмету који се односи на злочине почињене у општини Трново. „Толико је на Трнову почињено зла 1992. године, такав покољ, такав злочин, где су српска села сва спаљена, све поубијано, а што није могло бежати - заклано је у кревету. Многима смо ми то причали, и Тужилаштву, и новинама, и телевизији, филмове имамо снимљене, али нико ништа нема да уради, а 18 година од тога је прошло“, каже Јока Пророк. “Кантонални суд у Сарајеву, односно Тужилаштво БиХ је 2005. године примило кривичне пријаве које су породице жртава подносиле. Никад од тога нисмо добили ништа сем одговора да је

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

установљено да је почињен ратни злочин и да су то они својом одлуком пренели на Тужилаштво БиХ, које ће даље радити на процесуирању. И још ништа”, закључује председница удружења из Источног Сарајева Мирјана Симанић.

„Почевши од Сијековца, то је значи 26. март 1992. године где је упадом хрватске регуларне војске убијено најмање 29 људи у једном дану, а креће се тај број до 200 људи у току рата - нико није одговарао. А прикупљено је доста доказа. Даље, 22. априла је од стране припадника тадашње власти РБиХ приведено осам војника и убијено у Великом парку у Сарајеву. Од њих осам, само се за два сазнало где се налазе, а шест се до данас води као нестало. Да закључим, МУП РС је до сада прикупио и доставио око 950 извјештаја, са негде око 2300 осумњичених за злочине којима је обухваћено око 23 000 жртава“, понављао је Недељко Митровић, председник Организације породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила РС [\[5\]](#) .

Кантонални суд у Сарајеву, односно Тужилаштво БиХ је 2005. године примило кривичне пријаве које су породице жртава подносиле. Никад од тога нисмо добили ништа сем одговора да је установљено да је почињен ратни злочин и да су то они својом одлуком пренели на Тужилаштво БиХ, које ће даље радити на процесуирању.

Ко ће, дакле, сада у РС да процесуира ратне злочине над Србима, ако Суд и Тужилаштво БиХ и правосуђе у десет кантона у ФБиХ то избегавају да чине озбиљно? Како ће, рецимо, то стићи да учине у Окружном тужилаштву у Источном Сарајеву, где је један тужилац заузет решавањем 51 предмета ратног злочина против 799 лица и 14 предмета против непознатих извршилаца [\[6\]](#) ?!

Како ће подизати оптужнице Окружно тужилаштво у Бијељини, где је на предметима ратних злочина ангажован само један тужилац [\[7\]](#) ? А он би, рецимо, требало да води истрагу против Насера Орића и осталих “орићеваца”, када би, неким чудом, Тужилаштво БиХ вратило те предмете бијељинском Окружном тужилаштву. Одакле је – ко се тога сећа још – Тужилаштво БиХ узело поменуте предмете, држећи их у ладницама док осумњичени полако умиру, попут Орићевог првог заменика Зулфе Турсуновића, којег су истражни органи РС теретили за најтеже злочине над Србима на подручју Сребренице и Братунца. Слично је и у тужилаштву у Требињу, чини се да је мало боље у тужилаштву у Добоју [\[8\]](#) , дочим је тужилаштво у Бањалуци једно од најнефикаснијих у БиХ, и то по оцени Мисије ОЕБС-а.

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

Ипак, тешко ће се ишта више и брже процесуирати у РС са тако slabим тужилачким капацитетима у целини, сем уколико српски посланици ултимативно не буду захтевали да пет окружних тужилаштава у РС добију много већи број тужилаца за ратне злочине, и то добро оспособљених тужилаца. Ако ли њиховом захтеву не удовољи Високи судски и тужилачки савет БиХ, мораће много упорније и озбиљније да траже оснивање сличне институције у РС. Јер, све ово што су до сада радили је мало и недовољно да би и српски страдалници дошли до правде. Подразумева се да би РС требало да издвоји много више новца него што сада одваја за процесуирање ратних злочина у правосудним институцијама у РС. Подразумева се, такође, да би судије и тужиоци за своје високе плате требало да покажу озбиљне резултате. Тешко је поверовати да српски посланици то неће да уреде, али није лако поверовати ни да то заиста хоће. У супротном, ваљда не би до сада чекали, иако озбиљних разлога за чекање нису имали.

Уосталом, већ се показало да у правосуђу РС има способних да суде и оптужују одговорне и за најтеже ратне злочине: и над Србима и над Бошњацима и Хрватима. Можда би били и ефикаснији да им је Тужилаштво БиХ брже пребацивало предмете који су “хватали” прашину у сарајевским ладницама. У суштини, процесуирањем свих предмета ратних злочина којих би се прихватило, правосуђе у РС у целости би могло стећи врло висок кредибилитет, не само у очима сведока и породица жртава. Тим пре што за “такмаце” имају Суд и Тужилаштво БиХ који тешко да ће икада задобити поверење породица српских жртава. Зато су српски посланици поново на потезу: да се добро потруде да своје закључке преточе у конкретна дела. То је, просто, испит моралне савести.

[1] [http://www.nspm.rs/hronika/milorad-dodik-rs-ce-imati-odgovor-](http://www.nspm.rs/hronika/milorad-dodik-rs-ce-imati-odgovor-ako-joj-budu-uedene-sankcije.html?alphabet=l)

[ako-joj-budu-uedene-sankcije.html?alphabet=l](http://www.nspm.rs/hronika/milorad-dodik-rs-ce-imati-odgovor-ako-joj-budu-uedene-sankcije.html?alphabet=l)

[2] [http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/3/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%](http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/3/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD/883540/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA+%)

[B8%D0%BE%D0%BD/883540/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA+%](http://www.rts.rs/page/stories/ci/story/3/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD/883540/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA+%)

Чија су брига злочини над Србима у БиХ?

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 мај 2011 18:47

[D1%83+%D0%B4%D0%B5%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B8+%D0%BE+%D1%80%D0%B5%](#)

[D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D1%83%D0%BC%D1%83.html](#) и
још на
<http://www.glassrpske.com>

</vijest/2/novosti/56984/cir/Srbija-mora-da-se-usprotivi-nametanju-rjesenja-u-BiH.html>

[3] <http://www.nspm.rs/dokumenti/zakljucci-o-radu-suda-i-tuzilastva-bih-i-zloupotrebama-qvisokog-predstavnikaq.html>

[4] Исто.

[5] “Нови репортер”, Бањалука, 1.12.2010. године

[6] Исто.

[7] http://www.okruznotuzilastvobn.com/read_more.php?id=5461

[8] <http://pravosudje.ba/vstv/faces/kategorije.jsp?ins=111&modul=6826&kat=6835&kolona=6837>